

פחד דוד

אבות פרק ג'

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

למעלת הקדושה זוכים ע"י מסירות נפש

שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה".

עוד כתב שם (הלכה י"ג). "אף על פי שמצווה ללמוד ביום ובלילה אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה, לפיכך מי שרוצה לזכות בכתר תורה, ייזהר בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחד מהם בשינה ובאכילה ושתייה ושיחה וכיוצא בהן, אלא בתלמוד תורה ודברי חכמה", עד כאן לשונו.

ואם אכן זכה האדם לקנות לו את התורה בעמל וביגיעה על ידי מיעוט שינה ומיעוט המאכל ושאר תענוגות, הרי בזה הוא נהפך להיות איש טהור וקדוש ומתקיים בו הכתוב "קדושים תהיו כי קדוש אני ה'" שעל ידי מסירות נפש לתורה זוכה הוא למעלת הקדושה.

וזהו הקשר בין הפרשיות אחרי מות קדושים, לאחר שימית האדם עצמו באהלה של תורה יזכה לקדושה. כי רק אם יסגף גופו למען התורה וימסור נפש בעבורה, ויתרחק מהנאות העולם - רק כך יזכה להגיע למעלת הקדושה "קדושים תהיו".

ועל פי זה פירשתי את הפסוק בפרשת כי תצא (דברים כ"א י"א). "וראית בשביה אשת יפת תאר וחשקת בה ולקחת לך לאשה". יפת תואר ראשי תיבות "ית" העולה בגימטריא "קדוש". כלומר שכל הנותן עיניו בתורה הקדושה, והיא בעיניו כאשת יפת תואר וחושק הוא בה וחפץ לדבק בה, והוא לוקח אותה לו "לאשה" ומשתדל בכל מאוודו לשמוע בקולה ולקיים את רצונה ולכבדה כראוי, על ידי זה זוכה להיות איש "קדוש".

וזהו שאמרנו "יפת תואר" ראשי תיבות "ית" העולה בגימטריא "קדוש".

והכתוב אומר "קדושים תהיו כי קדוש אני ה'" כלומר היו דומין לי בקדושתו. וכמו שאומר הירושלמי (ברכות ט"א). "הקב"ה דרכו בכל מיני קדושות. דרכו בקדושה, דיבורו בקדושה, יישובו בקדושה וחשיפת זרועו בקדושה, הילוכו בקדושה ומושבו בקדושה, עד כאן. ועל האדם גם כן לנסות להידמות לבורא העולם ולקדש עצמו בקדושות הללו. וכמו שנאמר. (דברים י"א כ"ב). "ללכת בכל דרכיו" כותב רש"י - מה הוא רחום, אף אתה היה רחום. הוא גומל חסדים ואתה גומל חסדים.

וכל הזוכה להגיע למעלת הקדושה והוא פורש מן המותרות ומוסר נפשו למען עשיית רצון ה'; הקב"ה אוהבו אהבת אמת וקורא לו "עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר", וכשהוא מבקש דבר מה מה' גם הקב"ה שמח לעשות רצונו ולתת לו משאלות לבו, כי מידה כנגד מידה לא בטלה. וכשם שהוא מתאוה לעשות רצון ה' כך הקב"ה ממלא רצונו וכמו שאמרנו חז"ל (אבות ב' ד'). "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו".

"קדושים תהיו כי קדוש אני ה' א-להיכם". (ויקרא י"ט

ב)

קשר אמיץ יש בין הפרשיות אחרי מות קדושים. כשאדוני אבי מורי רבנו משה אהרן פינטו זיע"א, היה שומע ממאן שהוא מילת זלזול על אדם שהלך לבית עולמו, אם זה על חוסר היראת שמים שהייתה לו או על קלות דעתו בקיום המצוות - היה תיכף גוער באותו דובר סרה ואומר לו "אחרי מות קדושים אמור", בדרך רמז הנובעת מסמיכות הפרשיות. לאחר שנפטר האדם, קדוש ייאמר לו. ובאמת שיש איסור חמור לדבר בגנות הנפטר וכמו שפסק מרן בשולחן ערוך. (אורח חיים סימן תר"ו סעיף ג'). תקנת קדמוננו וחרם שלא להוציא שם רע על המתים. וכתב ה"משנה ברורה" - ולכן צריך לעשות תשובה מי שעבר על החרם.

עוד אפשר לפרש על פי הפסוק האמור בהמשך. (ויקרא י"ט י"ז). "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" ודרשו חז"ל. (בבא מציעא לא.). "הוכח תוכיח" אפילו מאה פעמים. והסביר בספר "זכות אבות" שגם אם בפעם הראשונה והשנייה נפלו דברי התוכחה על אוזניים ערלות, והם לא התקבלו על לב החוטא - בכל זאת אל יתייאש המוכיח אלא יחזור שוב להוכיחו כמובן בדרכי נועם באורך רוח ובסובלנות, לפי שאין יודעים אימתי תשפיע עליו התוכחה והדברים יעשו רושם בנפשו. כי אומנם לעת עתה התוכחה אינה מתקבלת על ליבו, אולם ייתכן שלאחר זמן ואף לאחר שנים רבות או ברגעים האחרונים לחייו - תעלה אותה התוכחה, וזיכרה יסייע לו לשוב בתשובה שלמה. ונמצא שהאדם הזה יצא מן העולם כשהוא זך ונקי מכל חטא ועוון.

וזה פשר סמיכות הפרשיות "אחרי מות - קדושים" כי על ידי שיתרצה החוטא לקבל את דברי התוכחה במוקדם או במאוחר ואף באחרית ימיו תעלה בו חרטה על מעשיו הרעים והוא שב בתשובה שלמה, על ידי מותו הוא נעשה קדוש כי זכה להיפטר מן העולם כדרך הקדושים ונשמתו עלתה למרום כשהיא זכה ונקייה מכל חטא ועוון.

עוד נראה לי להסביר על פי דברי הגמרא. (ברכות סג.). "אדם כי ימות באהל", אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. כלומר אדם הרוצה לזכות לכתרה של תורה - חייב הוא לפרוש מענייני העולם ולוותר על התענוגות המצויית בו, ולמסור נפשו על התורה הקדושה. אולם אם ירצה להתענג במנעמי החיים ובהנאותיהם, בוודאי שהתורה לא תשכון בקרבו.

וזה לשון הרמב"ם ז"ל (הלכות תלמוד תורה פרק ג' הלכה י') "אין דברי תורה מתקיימין במי שמרפה עצמו עליהן ולא באלו שלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד, ולא יתן

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:47 | 19:02 | 18:54 | 19:03

מוצאי שבת 20:02 | 20:05 | 20:06 | 20:04

רבינו תם 20:40 | 20:38 | 20:41 | 20:39

הילולא
דצדיקיא

י - עלי הכהן ע"ה

יא - רבי נפתלי מרופשיץ

יב - רבי מסעוד אביחצירא

יג - רבי יעקב מאיר שכטר
מח"ס 'זמרת ישע'

יד - רבי מאיר בעל הנס

טו - רבי דוד יהודיף

טז - רבי יחיאל מיכל
פיינשטיין

טז - רבי יצחק חי טייב

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

תפקידו של העיתונאי

"ושלח ביד איש עתי המדברה". (ויקרא טז. כא)

תפקידו של האיש העתי היה להתוודות על כל עוונותיהם של כלל עם ישראל. והנה נשאלת השאלה איך יתכן מציאות כזו שישינו אדם בישראל שהוא יודע לפרט את כל העוונות של כלל עם ישראל, מבלי להחסיר אפילו חטא קטן שבקטנים?

שאלה זו שאל הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין, עיתונאי מאחד מן העיתונים הגדולים שישב מולו ובקש לשמוע את חוות דעתו של הרב מלובלין על היהדות החרדית, כשהוא דולה מנככי העבר את כל ה'פשעים והעברות' המיוחסים לצבור האורתודוקסי.

תוך כדי כך שהרב יושב ומאזין לשרות האשמות ה'כבדות' שהלה פרש לפניו, הוא שאל לפתע שלא ממין הענין:

"וכי יודע כאן מישהו היכן מופיעה המלה 'עיתונאי' בתורה לראשונה?"

איש מהנוכחים בחדר לא ידע את התשובה לשאלה זו. והרב מצידו המשיך וחשף את המקור לכך מן התורה הקדושה. וכך אמר:

ביום הכיפורים, בעיצומו של היום הקדוש לכלל ישראל, בשעה שנשלח השעיר לעזאזל, שלחו אותו ביד 'איש עתי', מיהו אותו 'איש עתי' המוזכר בתורה? הוי אומר שפירושו 'עיתונאי'.

ובאמת יש לשאול: מדוע הוטלה שליחות זו על עיתונאי בדוקא, לא מצאו מישהו אחר, בעל תפקיד כל שהוא במגזר הציבורי שאותו ימנו לשלוח את השעיר לעזאזל, דווקא עיתונאי נבחר לשליחות זו. מדוע?

אלא, ביאר הרב מלובלין בנועם שיחו, התשובה לכך היא משום שחז"ל מלמדים אותנו שהיתה חובה להזכיר על השעיר שנשלח לארץ גזירה, לעזאזל, את כל חטאיהם ועוונותיהם של כלל ישראל, וכל מעשה דבר עברה שלא הוזכרה על השעיר שנשלח לעזאזל - לא זכתה לכפרה.

רק מי שהוא עיתונאי - רק הוא מסוגל ויודע לזכור לפרטי פרטים כל חטא ועוון של כלל ישראל ואינו מסוגל לשכוח אותו לעולם.

ולמהדרין מן המהדרין - סיים הרב מלובלין את דבריו והביט בפני אותו עיתונאי -

טוב היה לשלוח לשם
כתב מעיתון גדול

ונפוץ כמו העיתון
שלך...

מסע של התעלות

מידי שנה עורכים אנו בחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות מסע תפילה והתעוררות בקברי צדיקים באירופה ולמסע מצטרפים אנשים רבים מכל קצוות תבל ומכל שכבות העם.

באחת השנים השתתפה במסע קבוצה גדולה של עשירים מחו"ל, שביניהם נמנה גם אחד מעשירי תבל הגדולים.

במשך כל ימי המסע היטלטלנו באוטובוסים והתמודדנו עם תנאים פיזיים לא קלים ללא מיטה וללא שינה כמו שצריך, ולאחר כל זאת נסענו כולנו למרוקו, להילולת זקני הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א.

מה מאד התפלאתי כאשר לאחר כל הנסיעות המעייפות ביקשו משתתפי המסע להצטרף אליי לארץ הקודש ליומיים נוספים של התחזקות והתעלות.

כששאלתי את אחד מבני החבורה, יהודי עשיר גדול אשר בבעלותו כעשרה בנקים: "הלא יש לך עסקים מסועפים, וכיצד אם כן אתה עוזב הכל ונוסע כך?" השיב לי היהודי: "העסקים שלי לא שווים כלום למול החוויה הרוחנית הגדולה והמיוחדת שהרגשתי ושחוויתי במסע זה, אשר השיא שלה יהיה כשנגיע לארץ הקודש".

כאשר נחתנו בארץ ישראל הייתה זו שעת עלות השחר. אני, שכוחתי נגמר - פניתי מעט לנוח, אולם שאר בני החבורה נסעו מתוך התרגשות מיוחדת להתפלל תפילת ותיקין בכותל המערבי, שריד בית מקדשנו. זאת למרות הטורח והעייפות של השבוע החולף.

יהודים יקרים אלו לימדו אותי מהי אהבת ארץ ישראל. למרות עייפותם וחולשתם מהמסע המעייף שעברנו - הם לא ויתרו על הנסיעה לארץ הקודש, וכשזכו להגיע לארץ ישראל - הם לא התפנו לצרכיהם הגשמיים, אלא הרגישו בקדושה המיוחדת של הארץ ופנו לשפוך את לבם בכותל המערבי, מקום המקדש ממנו לא זזה השכינה מעולם.

השגחה מיוחדת על הארץ המובטחת

באחד הימים בהם קיבלתי קהל בארץ ישראל באו לפניי ממרחקים אנשי רמת הגולן כדי לקבל ברכה בזכות אבותיי הקדושים. רמת הגולן נמצאת בצפון מזרח הארץ, וגובלת עם סוריה ולבנון, וכדי להגיע אליי היה עליהם לנסוע כברת דרך ארוכה במשך מספר שעות.

כשהיו אצלי האנשים שאלתי אותם כמה שעות נסיעה עברו עליהם מביתם שברמת הגולן הרחוקה ועד למעוני, והם השיבו: "כחמש שעות נסיעה".

כששמעתי זאת אמרתי להם: "אם כן, ביתכם ממש רחוק מכאן".

חשבתי שהם ישיבו לי בחיוב, ויאמרו שאכן ביתם מרוחק מאד והדרך לא הייתה קלה כלל, אך הם הפליאו אותי בתשובתם: "רמת הגולן גם היא בתוך תחומי ארץ ישראל, ואם כן אין היא רחוקה כל כך".

התבוננתי רבות בדבריהם, ולמדתי מהם מוסר גדול.

ארץ ישראל כולה היא מקשה אחת אשר נתברכה בכל טובואין בה שום מקום שהינו רחוק ממקום אחר בתוכה. על כל עריה ויישוביה נאמר: "תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב), וכל יישוביה ערבים זה לזה וגורל אחד לכולם. כאשר יישוב מסוים בארץ סובל - כל הארץ סובלת, כאשר נערכת מלחמה בגבול מסוים של הארץ - כל הארץ כולה נכנסת לכוננות מלחמה, ועל כן אין כל משמעות למרחק הגיאוגרפי שבין עריה ויישוביה של הארץ הקשורים זה לזה בקשר בל יינתק.

במרה מפטירין

הפטרות השבוע: "ויהי דבר ה' ואתה בן אדם". (יחזקאל כ"ב)

הקשר לפרשה: הנביא זועק על חטאיהם של ישראל שהוא מענין הפרשה בה מוזכרים ישראל שלא לעשות כתועבות הגויים.

בקהילות האשכנזים מפטירים "הלא כבני כושיים" (עמוס ט) שם מסופר על מלכות ישראל שיצאו לגולה מפני חטאי הדור, כפי שמוזכר בפרשה "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה".

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

מטוב ועד רע

אם רוצה לדבר עם אחד אודות משהו, והוא משער שאין לבו שלם עם אותו פלוני, ויבוא על ידי זה לגנותו, אסור לדבר עמו אודותיו.

ואם הוא מרבה לספר בשבחו, אפלו שלא בפני שונאיו אסור, כי על ידי זה רגיל בעצמו לגנותו לבסוף לומר: חוץ ממדה רעה זו שיש לו. או שהשומעין ישיבוהו, למה אתה מרבה בשבחו והלא מדת כך וכך בידו?

מן האוצר

ממשנתו של מו"ד הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ללימוד התורה קובעים זמן מוגדר

"ואל יבא בכל עת אל הקדש". (ויקרא ט"ז ב')

התורה מצווה את אהרן הכהן "ואל יבא בכל עת אל הקדש" ומדגישה התורה שהציווי ניתן לו לאחר פטירת שני בניו "אחרי מות שני בני אהרן". מדוע דווקא כעת מזכירה התורה לאהרן את מיתתם של בניו הקדושים? ורש"י הקדוש עמד בזה והביא את דברי המדרש וזה לשונו - משל לחולה שנכנס אצלו רופא ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב. בא רופא אחר ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני. זה זרזו יותר מן הראשון לכך נאמר "אחרי מות שני בני אהרן" עד כאן לשונו הקדוש.

ועל דרך הדרש חשבתי לבאר בסייעתא דשמיא כי הנה אמרו חז"ל (שבת לא.) בשעה שמכניסין אדם לדין שואלים אותו "קבעת עיתים לתורה"? כלומר חובתו של כל יהודי לייחד זמנים מסוימים וקבועים שבהם הוא פנוי מכל עיסוקיו, וראשו ורובו יהיו נתונים אך ורק לעסק התורה ושעות אלו יהיו אצלו קודש ללימוד התורה מידי יום ביומו חוק בל יעבור. ועליו למסור נפש ולעמוד על המשמר שלא לבטל מזמנו הקבוע ללימודיו ואף לא יום אחד.

וזוהי כוונת הכתוב "ואל יבא בכל עת אל הקדש" אסור לו לקבוע עיתים לתורה כפי הנראה בעיניו. אסור לו לבוא אל הקדש בכל זמן אשר יחפוץ ללא קביעות וללא תדירות יום כן ולמחרתו לא, לפי שעיקר עלייתו של האדם ברוחניות באה על ידי הקביעות בתורה וכשהוא מקפיד שלא לבטל אף יום אחד משיעורי התורה אשר קבע לעצמו - אז גם עלייתו הרוחנית נעשית בקביעות וברציפות והוא עולה ומשגשג מחיל אל חיל.

מתוך הכרות עם אנשים רבים, רואה אני כי אומנם הם מתפללים מידי יום ומקיימים מצוות, אך לצערנו הרב לא חל בהם כל שינוי מהותי לטובה ברוחניות ולא ניכר כי הם בני עליה. מבחינה רוחנית נראה כי הם נטולי חיות והסיבה לכך היא מפני שאין להם זמן קבוע ללימוד התורה. כאשר יש ברשותם זמן פנוי הם מחליטים להגיע וללמוד מעט, אולם הדבר לא נעשה באופן סדיר ועקבי ואין להם עת קבועה ליישום החלטתם להקדיש מזמנם לתורה ויש לדעת כי זה מהווה סכנה רוחנית גדולה אף ליוצאי חלציהם כי "מעשה אבות יעשו בנים" וכאשר רואה הבן שאביו אינו מייחס חשיבות רבה לתורה ואינו קובע עיתים לתורה תמידין כסדרן הרי גם הוא צועד בדרכי אביו ונעשה כמת רוחני רח"ל.

לכן הסמיכה התורה את הפסוק "ואל יבא בכל עת אל הקדש" לפסוק "אחרי מות שני בני אהרן" כי מי שבא בכל עת אל הקדש ונכנס לבית המדרש ללמוד כפי הנראה לו וכאשר הדבר מזדמן ומתאפשר לו ואינו עוסק בתורה בשעות קבועות או ברציפות, עליו לדעת שבסופו של דבר יקוים בו הפסוק "אחרי מות שני בני אהרן" כי באחרית דבר גם בניו ימותו מיתה רוחנית. אולם אם האב מקפיד על עיתים וזמנים קבועים ללימוד התורה ואינו מוותר אף על יום אחד שיעבור עליו מבלי עסק התורה הקדושה - הרי שהבן לומד מכאן ורואה עד כמה חשובה ויקרה היא התורה בעיני אביו ואף הוא הולך בדרכיו ועולה במעלות התורה הקדושה.

חזק וברוך

מתחזקים באחוזה וזוכים לברכה

לרבינו חיים מוואלוז'ין היה גדר שלא לברך ברכה בלי שיהיה לידו מי שיענה אמן אחריה, והוא עפ"י מה שאיתא בזה"ק, כי מי שמברך ברכה ואין מי שיענה אמן, הרי זה כמו "איגרתא דלא פתיחא", כלומר: כמכתב שלא נפתח.

והנה קרה לו פעם בשעה שלאחר חצות הלילה, שהיה מאוד צמא וביקש לשתות, אבל כולם כבר ישנו והוא לא היה מוכן להעיר מישהו משנתו. כך יושב הוא ומתייסר בצימאוונו.

לפתע הקיש מישהו בדלת וכשהוא אומר לו לבוא נכנס אחד מבחורי הישיבה. שמח רבי חיים עד מאוד. הבחור בא לשאול על איזה פשט בגמרא. רבי חיים בירך ברכת שהכל, שתה לצמא ובירך בורא נפשות, ואחרי זה דיבר עם הבחור בלימוד ונפרד ממנו לשלום.

הדבר הסב לרבי חיים שמחה גדולה, שמבוקשו ניתן לו, שיכל לברך והיה מי שיענה אחריו אמן, וכמובן שנתן לבחור יישר כח גדול על שגרם לו לרוות צימאוונו ולברך להשי"ת.

למחרת בבוקר, משנכנס לישיבה, ניגש אל הבחור והודה לו עוד פעם על כך שאיפשר לו לברך ברכה בעניית אמן שלו, אבל הבחור התבונן ברבו ותמה תמיהה גדולה, מתי באתי לרב בלילה, איפה באתי? הוא לא ידע דבר וחצי דבר מכל הסיפור... והיה הענין לפלא גדול.

ואכן רבי חיים היה נוהג בו כבוד גדול, כי אם משמים באו רק בדמותו, משמע שיש בו מעלה מיוחדת שאין בשאר הבחורים.

ה' עושה לו נפלאות

כך גם מסופר על הגאון הקדוש הרבי ר' שמלקא מניקלשבורג זצ"ל מקפיד היה שלא לומר ברכה, אלא כאשר יש מי שיענה עליה אמן, ואמר: כי על ידי הברכה נברא מלאך, ואין יצירתו מושלמת אלא כשעונים אחריה אמן, שהוא רוחניות המלאך.

וכתב הגאון רבי צבי יחזקאל מיכלזון זצ"ל רבה של "פלונסק", ששמע, שלפני פטירתו סיפר הגאון רבי שמלקא מניקלשבורג זצ"ל, וכך אמר:

זה מכבר רציתי לספר לכם מעשה שהיה, אך חששתי שהשומעים יפקקו ויענשו על חוסר אמונתם, אך כעת שאני עומד להסתלק מן העולם, "ודאי" יאמינו לדברי.

פעם שלח אחרי בעל אחוזה שאהיה סנדק במילת בנו, בדרך הוצרכתי להתפנות, מצאתי מעיין מפכה ורחצתי ידי, אך לא היה מי שיענה אמן על ברכת, לפתע ראיתי שני אנשים משונים במראם ונוראים, בסמוך לי ממש, ברכתי ברכת אשר יצר, והם ענו אמן 'במתיקות ובהתלהבו', ומיד פרחו ונעלמו. חזרתי לעגלה והבנתי כי היו אלו מלאכי השרת, שנגלו לי כדמות אנשים.

ועלה בדעתי שזה הפירוש הפסוק (איוב כ"ג י"ג) "והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש נורא מרום וקדוש", והיינו: שהוא באחד כשמוצא עצמו יחיד, ומי ישיבנו אין מי שיענה אחריו וישיב אמן על ברכתו, ונפשו אותה, הוא משתוקק שתהא הברכה בשלמות, אזי ויעש נורא, הקב"ה עושה עמו נפלאות, ומזמן לו מרום וקדוש מלאכי השרת. ונתנמנמתי מעט בדרך, וגילו לי מן השמים כי יפה אמרתי, היו אלו שני מלאכי מרום, ורפאל היה אחד מהם.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

ושבו מעשה בכהן אחד שהאכיל את בהמתו תרומה, ונפלה אש עליו ואכלה מביתו שלשים זכרים וששים בגדים ועשרים וארבע כדים של יין ועשרה כדי שמן ושאר ממון הרבה, והיה בא וישב לפני החכמים ואמר להן רבותי נפלה עלי אש ואכלה ממני כך וכך זכרים כך וכך יין וכך וכך שמן ושאר ממון שהיה לי, הכניסו חכמים יגון ואנחה בלבם, אמרו לא זזו משם עד שבא אדם אחד שאינו בקי בהלכה ואמר לו המאכיל את בהמתו תרומה מהו? א"ל מותר, אמר לו שמא אסור, אמר לו לאו, ואמר לו אני כהן והאכלתי את בהמתי תרומה. וכששמעו החכמים בדבר ענו כולם כאחד ואמרו: ברוך המקום ברוך הוא שאין לפנינו משוא פנים וכי תרומה וקודש שאין להם אוכלים אינן הולכין אלא לשריפה, אלא עשית שלא כדן. אמר להן והלא תנן כרשיני תרומה מאכילין אותם לבהמה ולחיה ולתרנגולין, אמרו לו לא אמרו אלא כרשינין מפני שהן מאכל לבהמה, רק בשני רעבון בני אדם אוכלין אותם, לפיכך לא גזר דוד המלך ע"ה עליהן אלא בשני רעבון משום שהם מאכל אדם באותה שעה. מכאן אמרו כל המאכיל לבהמתו תרומה בין תרומת הארץ בין תרומת חוץ לארץ, עליו הכתוב אומר "בוזה דרכיו ימות" (משלי י"ט), ואומר (במדבר י"ח) "ואת קדשי בני ישראל לא

תחללו ולא תמותו", ואומר (קהלת י') "חופר גומץ בו יפול".

מכאן אמרו אל ילמוד אדם תורה ברבים אלא א"כ קרא תורה נביאים וכתובים ושנה משנה ומדרש, שנאמר (תהלים ק"ו) "מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהלתו". הרי הוא אומר "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה גם את זה לעמת זה עשה הא-להים על דברת שלא ימצא האדם אחריו מאומה". וכך אמר הקב"ה לאדם; מיום שנתתיך על פני האדמה עשה מעשים טובים והצל עצמך מן הגזל ומן הדבר מכווער, לכך נאמר ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה מה שעשית, לפיכך באו עליך יסורין שאין יסורין באין על האדם אלא לטובתו להוציא מידו כל מה שחטא ועשה.

דבר אחר ביום טובה וגוי, שנו חכמים במשנה אל תתיאש מן הפורעניות, לכך נאמר ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה בפורעניותן של הרשעים שהם היו מזלזלין בתורה ובמצות ויורדין לגיהנם, שנאמר (ישעיה ס"ו) "וראיתם ושש לבבכם", לכך נאמר וביום רעה ראה. הרי הוא אומר (ירמיה ל"א) "כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו", שני אחים שבבית אחד, האחד קשה מחבירו, הקשה נענש מפני חבירו, לכך נאמר כי פדה וגו'.

וכל מי שאינו מודה בדברים הללו ואינו רוצה בתוכחה עליו הכתוב אומר "מסיר אזנו משמוע תורה" וגו' (משלי כ"ח), ושנו חכמים במשנה כל המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי אחד שוגג ואחד מזיד בחילול השם. כיוצא בדבר אתה אומר (תהלים קל"ג) "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", כשדיבר הקב"ה עם משה אב לחכמים ואב לנביאים לגאול את ישראל, לא היה לו לסרב בשליחות המקום אף על פי כן לא דבר הקב"ה עמו אלא בלשון

שמחה, שנאמר "הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו" (שמות ד').

והלא הדברים קל וחומר; ומה משה חכם החכמים הגדולים ואב לנביאים ולא היה לו לסרב בשליחות המקום, אעפ"כ לא היה הקב"ה מדבר עמו אלא בשמחה, אהרן אחיו שנתכוון ועשה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ובין ישראל לישראל, ובין ישראל לחכם, ובין חכם לחכם, ובין אדם לחבירו ובין איש לאשתו - על אחת כמה וכמה שהיה מדבר הקב"ה עמו בשמחה. עליהם הוא אומר; הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

דבר אחר, הנה מה טוב וגוי, עשה אדם מעשים טובים בילדותו והזקין וכופל את מעשיו לטובה, עליו הוא אומר הנה מה טוב.

דבר אחר, קרא אדם תורה נביאים וכתובים בילדותו והזקין וכופל את מעשיו ושנה משנה ומדרש הלכות ואגדות, עליו הוא אומר הנה מה טוב ומה נעים.

דבר אחר, אם האחד יושב ושונה עם חבירו, עליהן הוא אומר הנה מה טוב. דבר אחר, שני אחים בבית אחד וקורין ושונין זה עם זה ושומחים זה עם זה ואוכלין ושותין זה עם זה, עליהן הוא אומר הנה מה טוב. ועתיד הקב"ה לישב בבית המדרש הגדול שלו וצדיקים יושבים לפניו, ויאמר להם אני הוא שנמסרתם למיתה עלי ואני הוא שנהרגתם עלי, לכן תהיו אתם כמוני - מה אני חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, כך תהיו אתם חיים וקיימים לעולם ולעולמי עולמים, שנאמר (ישעיה ל"ג) "מלך ביפיו תחזינה עיניך תראינה ארץ מרחקים", מאי תראינה ארץ מרחקים, אלו הלכות שהן היו בדעתו של הקב"ה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם ואמר אותן להם לישראל.

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בחודש אלול לשנת תר"ד (שנה קודם הסתלקות רבי חיים פינטו הגדול זיע"א) נחרבה העיר מוגאדור בעת המלחמה בין המרוקאים והצרפתים. רבים מאנשי העיר, על נשיהם בניהם וטפם, ננעריהם ובזקניהם, נאלצו לברוח מהעיר עד יעבור זעם, כדי להינצל ממוות ומרעב.

והדבר פלא! כיצד זה הצדיק לא התפלל להקב"ה למנוע שלא יבואו מלחמות על העיר, והרי בכח קדושתו הגדול יכל להגן על כל העולם ובפרט על העיר מוגאדור (אסוויא) שלא תיחרב? אלא ידוע, וכלל הוא בידינו, שכאשר הצדיק ראה איזו גזירה קשה ורעה, ידע לבטלה בדרך של גלות. ולכן העדיף להורות לכולם לברוח ולגלות, מאשר ח"ו יקפחו את חייהם אם ישארו בעיר.

בין העוזבים באותה שעה היה גם הצדיק רבי חיים זיע"א. ברם, חמורים ועגלות לא היו בנמצא באותה שעה, משום כן הוצרך הרב להמלט מהעיר ברגליו, עם כל בני ביתו. ואגב, בשעה שברח, הגיע גוי אחד ורצה להכות את הרב, אלא שמיד יבשה ידו ולא יכל להרימה יותר, ויהי לנס.

הרב כבר היה אז בא בימים, בן פ"ו שנים, והמשימה עברו לא היתה קלה כלל וכלל. משום כן הרכיבו בנו הצדיק רבי הדאן זצ"ל על כתיפו. כך הלך יום תמים, לא עייף ולא יגע, עד שהגיעו אל מקום מבטחים, אל העיר אזגאר.

בעיר אזגאר התאכסנו בבית חסיד מאומות העולם, שר העיר בשם חאז עבדאללה. השר פרנס אותם וכלכלם בכבוד ויקר, שמר על בני המשפחה, והציל אותם מרעב ומכל פגע ונזק.

כאשר נסתיימה המלחמה, ותשקוט הארץ, נפרדו רבי חיים זיע"א ובני ביתו מהשר כדי לשוב למוגאדור. הרב הודה על כל הטובה אשר גמל עמו, בירך את השר, והוריש לו את הברכה הזאת, לו ולזרעו אחריו.

